

LAGUTSKOTTETS UTLÅTANDE 11/2006 rd

Berättelse om regeringens åtgärder under år 2005

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 april 2006 en berättelse om regeringens åtgärder under år 2005 (B 4/2006 rd) till grundlagsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att lagutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- kanslichef Kirsti Rissanen, justitieministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagutskottet har behandlat regeringens åtgärdsberättelse utifrån de uttalanden som riksdagen godkänt på förslag av lagutskottet. Samtliga faller inom justitieministeriets behörighet. Utskottet anför följande anmärkningar.

1. Uttalanden som ska strykas

Utskottet anser att de åtgärder som vidtagits på basis av följande uttalanden har varit tillräckliga eller att beredningen av åtgärderna har framskridit så långt att uttalandena inte längre är aktuella. Därmed kan dessa strykas i berättelsen:

- *Tillåtande av arvsavtal för att främja generationsväxling*
RP 77/2000 rd
Riksdagen förutsatte den 13 september 2002 att förbudet mot avtal om arv frångås i syfte att främja generationsväxling inom företag och gårdsbruk och att en förnuftig generationsväxling möjliggörs i fråga om arvlåtarens näringsegendom under dennes

livstid. Detta har utretts av en arbetsgrupp med uppgift att klarlägga behoven av att revidera ärvdabalken. I ett betänkande konstaterar arbetsgruppen att även om gynnan- de arvsavtal tillåts kommer lagen inte att erbjuda några ytterligare alternativ för att sänka kostnaderna för generationsväxling- ar eller främja dem på något annat sätt. Betänkandet har varit på remiss och de som lämnat utlåtande har nästan uteslutande instämt i arbetsgruppens synpunkt. Ärendet ger inte längre anledning till åtgärder.

- *Uppföljning av rättshjälpsreformen*
RP 82/2001 rd

Riksdagen förutsatte den 4 december 2002 en tillbörlig uppföljning av reformens rättspolitiska mål och kostnadseffekter samt en bedömning av om en inskränkning av utomprocessuella ärenden är nödvändig. Dessutom förutsatte riksdagen att utvecklingen av de statliga rättshjälpsbyråernas arbetsbörda och den regionala tillgången till tjänster följs upp och att det finns

tillräckligt med yrkesskicklig personal som är adekvat avlönad. På uppdrag av justitieministeriet undersöker Rättspolitiska forskningsinstitutet uppföljningen och bedömningen av rättshjälpsreformen. En lägesrapport blev klar i slutet av 2004. I mars 2006 tillsatte justitieministeriet en arbetsgrupp som utifrån Rättspolitiska forskningsinstitutets undersökningar samt andra uppgifter och utredningar ska kartlägga behoven av att ändra rättshjälpslagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den samt lämna förslag till behövliga ändringar. Dessutom ska arbetsgruppen utreda om rättshjälpen når dem som behöver den. Genom justitieministeriets resultatstyrning ger man dessutom akt på hur rättshjälpsbyråernas arbetsmängd och den regionala tillgången på tjänster utvecklas samt på om det finns tillräckligt med yrkeskunlig personal. Utskottet anser att den uppföljning som riksdagen förutsatt har genomförts på ett sådant sätt att uttalandet kan strykas.

2. Uttalande som upprepas

Lagutskottet anser att regeringens utredning kring uttalande 1 som godkändes vid behandlingen av proposition RP 52/2002 rd inte är tillfredsställande. Därför anför utskottet följande.

Riksdagen förutsatte den 17 februari 2003 att regeringen utreder på vilket sätt de nya befogenheterna att använda tvångsmedel har främjat individens och samhällets säkerhet och om skyddet för de grundläggande fri- och rättigheter som omfattas av tvångsmedel är fullgott. Resultaten av utredningen skulle ingå i regeringens åtgärdsberättelse för 2005.

I sin utredning kring detta uttalande uppger regeringen bara att effekterna av de nya befogenheterna att använda tvångsmedel och de anknyttande frågorna om grundläggande fri- och rättigheter avses bli utredda vid totalrevideringen av lagstiftningen om förundersökningar och tvångsmedel.

Lagutskottet konstaterar att berättelsen inte innehåller den utredning som riksdagen förut-

satt. Utredningen skulle uttryckligen ingå i denna berättelse för att utskottet skulle få ett naturligt tillfälle enligt bestämmelserna om utskottens behörighet i riksdagens arbetsordning att utvärdera effekterna av revideringen och framföra sina synpunkter på dem.

Enligt formuleringen förfaller uttalandet i och med denna berättelse. För att utskottet ska få tillfälle att utvärdera befogenheterna att använda tvångsmedel föreslår lagutskottet att grundlagsutskottet föreslår ett uttalande

enligt vilket regeringen senast i sin åtgärdsberättelse för 2007 utreder på vilket sätt de nya befogenheterna att använda tvångsmedel har främjat individens och samhällets säkerhet och om skyddet för de grundläggande fri- och rättigheter som omfattas av tvångsmedel är fullgott.

3. Uttalanden som ska stå kvar

De övriga uttalanden som godkänts på förslag av lagutskottet är fortfarande behövliga och bör stå kvar i berättelsen.

Regeringen anser att det uttalande som godkändes vid behandlingen av proposition RP 14/2004 rd inte längre ger anledning till åtgärder. Regeringen har dock hittills inte överlämnat någon proposition om på vilka villkor som en skuld vars utsökningsgrund inte längre är verkställbar kan anses slutligt preskriberad. Därför kan uttalandet ännu inte strykas.

Regeringen anser att uttalande 2, som godkändes vid behandlingen av proposition RP 21/2004 rd, inte längre ger anledning till åtgärder. Utskottet anser att de åtgärder som beskrivs i berättelsen i sig är befogade i syfte att kartlägga problemen med fordringarnas riktighet. Utskottet har dock fortfarande fått kännedom om fall där det har förekommit problem. Ärendet tangerar dessutom totalrevideringen av lagstiftningen om utsökning. En proposition avses enligt utredning bli överlämnad till riksdagen inom kort. Därför anser utskottet att ärendet fortfarande bör följas upp.

Utlåtande

Lagutskottet anför

att grundlagsutskottet bör beakta vad som anförts ovan.

Helsingfors den 16 juni 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tuija Brax /gröna
vordf. Susanna Rahkonen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Leena Harkimo /saml
Lasse Hautala /cent
Tatja Karvonen /cent
Petri Neittaanmäki /cent
Heli Paasio /sd

Lyly Rajala /saml
Jukka Roos /sd
Tero Rönni /sd
Petri Salo /saml
Pertti Salovaara /cent
Minna Sirnö /vänst
Juhani Sjöblom /saml
Timo Soini /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Tuomo Antila.